

Kázání: 141. Štěstí je krásná a přepychová věc

Štěstí, ta muška zlatá, nám neustále ulétává a i když jsme někdy přesvědčeni, že ji konečně máme v hrsti, nakonec pokaždé znovu zjistíme, že je ta tam. Brát se o vlastní štěstí prostě není žádný med, nakonec stejně vždycky nějak záhadně proklouzne mezi prsty.

Kázání

Štěstí je krásná a přepychová věc

Kázání

Štěstí je krásná a přepychová věc

1. čtení: Kazatel 1, 1 - 11 a 9, 7 - 9

1 Slova Kazatele, syna Davidova, krále v Jeruzalémě.

2 Pomíjivost, samá pomíjivost, řekl Kazatel, pomíjivost, samá pomíjivost, všechno pomíjí.

3 Jaký užitek má člověk ze všeho svého pachtění, z toho, jak se pod sluncem pachtí?

4 Pokolení odchází, pokolení přichází, ale země stále trvá.

5 Slunce vychází, slunce zapadá a dychtivě táhne k místu, odkud opět vzejde.

6 Vítr spěje k jihu, stáčí se k severu, točí se, točí, spěje dál, až se zas oklikou vrátí.

7 Všechny řeky spějí do moře, a moře se nepřeplní; do místa, z něhož vytékají, se zase vracejí k novému koloběhu.

8 Všechny věci jsou tak únavné, že se to ani nedá vypovědět; nenasytí se oko viděním, nenaplní se ucho slyšením.

9 Co se dalo, bude se dít zase, a co se dělalo, bude se znovu dělat; pod sluncem není nic nového.

10 Je něco, o čem lze říci: Hleď, to je cosi nového? I to bylo v dávných dobách, které byly před námi.

11 Nelze podržet v paměti věci minulé; a ani budoucí, které nastanou, nezůstanou v paměti těch, kteří budou potom.

7 Jdi, jez svůj chléb s radostí a popíjej své víno s dobrou myslí, neboť Bůh již dávno našel zalíbení ve tvém díle.

8 Tvé šaty ať jsou v každé době bílé a tvá hlava ať nepostrádá vonný olej.

9 Užívej života se ženou, kterou sis zamiloval, po všechny dny svého pomíjivého života. To ti je pod sluncem dáno po všechny dny tvé pomíjivosti, to je tvůj podíl v životě při tvém klopotném pachtění pod sluncem.

2. čtení: 1. Timoteovi 6, 6 - 19

6 Zbožnost, která se spokojí s tím, co má, je už sama velké bohatství.

7 Nic jsme si totiž na svět nepřinesli, a také si nic nemůžeme odnést.

8 Máme-li jídlo a oděv, spokojme se s tím.

9 Kdo chce být bohatý, upadá do osidel pokušení a do mnoha nerozumných a škodlivých tužeb, které strhují lidi do zkázy a záhuby.

10 Kořenem všeho toho zla je láska k penězům. Z touhy po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení.

11 Ty však se tomu jako Boží člověk vyhýbej! Usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost.

12 Bojuj dobrý boj víry, abys dosáhl věčného života, k němuž jsi byl povolán a k němuž ses přihlásil dobrým vyznáním před mnoha svědky.

13 Vyzývám tě před Bohem, který dává všemu život, a Kristem Ježíšem, který vydal svědectví svým dobrým vyznáním před Pontiem Pilátem,

14 abys bez poskvrny a výtky plnil své poslání až do příchodu našeho Pána Ježíše Krista.

15 Jeho příchod zjeví v určený čas požehnaný a jediný Vládce, Král králů a Pán pánů.
16 On jediný je nesmrtelný a přebývá v nepřístupném světle; jeho nikdo z lidí neviděl a nemůže uvidět. Jemu patří čest a věčná moc. Amen.

17 Těm, kteří jsou bohatí v tomto věku, prikazuj, ať nejsou pyšní a nedoufají v nejisté bohatství, nýbrž v Boha, který nás štědře opatřuje vším, co potřebujeme;

18 napomínej je, ať konají dobro a jsou bohatí v dobrých skutcích, štedří, dobročinní,
19 a tak ať si stáradají dobrý základ pro budoucnost, aby obdrželi pravý život.

Sestry a bratři,

nevím, jestli všichni víte, že máte ze zákona „právo brát se o vlastní štěstí a štěstí své rodiny nebo blízkých lidí, a to takovým způsobem, jenž nepůsobí bezdůvodně újmu druhým“. Tak zní první odstavec paragrafu tři zákona č. 89/2012 Sb. neboli Občanského zákoníku.

Abychom se mohli o štěstí brát a nic nám v tom brání se nechybělo nebo nepřekáželo, zákon nám hned v dalším paragrafu garantuje, že máme nárok na ochranu života, zdraví, svobody, cti, důstojnosti a soukromí, také na ochranu rodiny máme nárok, na spravedlivé zacházení pokud ještě nejsme dospělí nebo pracujeme pod nějakým šéfem.

Nárok máme i na plnění daných slibů a uzavřených smluv, na soukromé vlastnictví a také na to, aby nám nikdo neodepíral, co nám po právu náleží.

Vlastně je to docela jednoduché. Než se začneme brát o štěstí, je třeba uklidit si nejprve stůl a odfajfkovat splnění zmíněných podmínek:

Svobodu už máme. Čest a důstojnost nám celkem vzato nikdo nebere a nějaká ta pomluva, drb nebo šuškania nás nerozhází. Do baráku se nám nikdo nevlamuje, takže soukromí a právo na vlastnictví taky v pořádku.

Vymáhání slibů a plnění smluv občas trvá a někdy soudy rozhodují, jak se říká s křížkem po funuse, ale alespoň tak.

Snad jen to zdraví by mohlo být trochu lepší, jenže tady máme často sami máslo na hlavě, jelikož se o něj obvykle moc nestaráme.

Největší rezervy má zákon v ochraně života. Sice se u nás na ulicích nestřílí, ale nakonec stejně každý občan z nějaké příčiny zemře. Tady stát selhává na celé čáře, protože svým občanům nesmrtelnost nedokáže zajistit. Tak si říkám, jestli by se to nemělo dát k ústavnímu soudu.

Ale dost šprýmování. Když to tedy všechno sečteme a podtrhneme, nežijeme si tady ve středu Evropy ve srovnání s jinými zeměmi vůbec špatně a můžeme se celkem bez okolků začít o to zákonem garantované štěstí brát.

Jenže jak na to? A co je to vlastně štěstí? Občanský zákoník o tom mlčí a tiše předpokládá, že si to svoje vysněné štěstí budeme nějak definovat sami. No jo, jenže jak? Možná si vybavíme hlášku z filmu pro pamětníky, že „štěstí je jen muška zlatá“.

Jenže pokud je skutečně takhle přelétavé a neuchopitelné, pak je jakákoli snaha brát se o něj předem odsouzena k nezdaru! Není proto divu, že za štěstí spíš považujeme něco nečekaného, co se nám bez

našeho přičinění přihodí a z čeho potom máme radost.

Míváme štěstí na dobrého šéfa, na poslední zlevněné kafe v regálu supermarketu, na svědomitého doktora, který naši chorobu objevil včas. Někdy holt skutečně máme štěstí, ale že bychom se ho sami mohli nějak dobrat?

Dobře, řekněme, že štěstí je žít s lidmi, které máme rádi. Někdo by k tomu ještě přidal „postavit dům, zasadit strom a porodit kluka“, případně mít v garáži navíc pořádné auto. Jenže je to skutečně ono hledané štěstí?

Ze života víme, že i s nejbližšími bývá někdy potíží, barák se musí furt udržovat a opravovat, strom se musí opečovávat a se synem, než dospěje a postaví se na vlastní nohy, mezitím přijdete o nervy – o autu nemluvě, za pár let si budete muset pořizovat jiné.

Představa, že navzdory všem zmíněným starostem budeme mít na líci neustále šťastný úsměv, je více než nepravděpodobná. Spíš to vypadá, že nám štěstí, ta muška zlatá, neustále ulétává a i když jsme někdy přesvědčeni, že ji konečně máme v hrsti, nakonec pokaždé znovu zjistíme, že je ta tam. Brát se o vlastní štěstí prostě není žádný med, nakonec stejně vždycky nějak záhadně proklouzne mezi prsty.

Marnost nad marností, podotýká poněkud rezignovaně moudrý kazatel z dnešního prvního čtení. Všechna lidská snaha chytit zlatou mušku štěstí je jen honěním se za větrem. Ve srovnání se sluncem, které ráno vychází a večer zapadá dnes jako před dávnými věky, nebo s koloběhem přírody, který se nemění, jeví se naše honba za štěstím jen jako pomíjivý okamžik. Dnes tu jsme a zítra už být nemusíme.

A co tedy soustředit se spíš právě na to, co je trvalé, co nepodléhá překotným změnám jako náš krátký lidský život?! Nebyla by právě tohle cesta, jak se stát skutečně šťastným?

Bezpochyby na tom něco je. Když třeba v tom našem Středohoří za ranních nebo večerních červánků vylezeme na nějaký kopec, rozhlédneme se vůkol, cítíme se tak nějak povzneseni, a nebál bych se říct i šťastni.

Jenže kolikrát za život si takový výlet dopřejeme? A i kdybychom na kopec lezli nakrásně každý den dvakrát, nakonec by nás to nejspíš přestalo bavit.

Kazatel to shrnuje slovy, že i tenhle koloběh přírody je vlastně docela únavný, všechno se stále opakuje, v posledu se oko nenasytí viděním a ucho slyšením, jednoduše nikdy nedosáhneme stavu, kdy si řekneme „tak, a teď jsem fakt dokonale a jednou provždy šťastný“.

Proto také Richard Müller ve známé písničce na dosažení štěstí docela rezignuje a poněkud přízemně zpívá, že *„východ slunce a vítr ve větvích prý sice nelze koupit za žádný peníze, jenže zbejvá spousta věcí a ty koupit lze“* a v refrénu potom dodává, že *„štěstí je krásná a přepychová věc, ale prachy si za něj nekoupíš“*. Jinak řečeno, štěstí je fajn, ale peníze jsou přece jen jistota.

Kazatel naproti tomu po vši snaze chytit štěstí za pačesy své přemítání uzavírá konstatováním, že nenašel nic lepšího než mít co jíst a pít a radovat se z dobrých věcí. Nejspíš těmi dobrými věcmi nemyslí nutně třikrát denně kapučínko s dortíkem, ani dvakrát ročně cestu kolem světa.

Ve svém pojednání zmiňuje naopak takové ty na první pohled obyčejné věci, jako mít co jíst, co na sebe, a lidi, které mám rád, vedle sebe. Spíš než štěstí hodí se k pojmenování tohoto stavu slovo spokojenost.

Zmiňuje jí i apoštol Pavel v dopise Timoteovi: *„Nic jsme si na svět nepřinesli, a také nic si nemůžeme*

odnést. Budme spokojeni s tím, že máme co jíst a co na sebe.“ Šmytec a basta. Dobré lidi nezmiňuje, protože těch měl Timoteus kolem sebe v křesťanském společenství určitě dost tak jako tak.

„Nejhorší je láska k penězům,” dodává ještě apoštol. Ten, kdo se za nimi začne honit, snadno při té honičce ztratí cestu a přivodí si nesnáze. Když přeženeme honění se za penězi, může se nám ztratit smysl, důvěra i cíl a staneme se jejich otroky. Nic příjemného.

Nejednou se pak takoví běžci za bohatstvím, štěstím a blahobytem dobrovolně vzdávají právě toho, co jim na začátku zmíněný paragraf Občanského zákoníku chtěl zaručit: svobody a důstojnosti.

Ani jedno, ani druhé se nedá koupit v supermarketu nebo v e-shopu. Proto stojí za to, než se za nějakým vysněným štěstím nebo za prachy rozběhneme, nejdřív si to trochu promyslet.

Především, jestli to, čeho chci dosáhnout, není marnost a honění větru, jestli to dosažitelné vůbec je a pokud snad ano, pak jestli mě ono domnělé štěstí nevezme svobodu, jestli mu nebudu muset do konce života otročit, jestli kvůli němu nepřijdu o důstojnost a čistý štít.

Samozřejmě to neznamená, že bychom nemohli dělat profesní kariéru, podnikat nebo se věnovat svým zálibám. Jen je třeba být na pozoru, aby nás při tom snažení vidina tučného konta nepoložila na lopatky.

Bohatí můžeme být, na tom není nic a priori špatného, píše Pavel v dalším odstavci, jen je třeba uchovat si pokoru a nedělat si z toho, co máme, modlu.

Co říci závěrem? Snad jen to, že brát se o vlastní štěstí, jak to zmiňuje Občanský zákoník, není vůbec lehká disciplína. Když už si myslíme, že ji máme v hrsti, vždycky nám tahle „muška jenom zlatá“ nějak nepozorovaně uletí.

Nepomůže ani, pokud nad ní mávneme rukou, a pustíme se do poněkud konkrétnějšího honění peněz. Hrozí totiž, že si z nás udělají nedůstojné a nesvobodné sluhy.

Vhodnější než štěstí je proto slovo spokojenost. Být spokojení s tím, že máme všechno potřebné k životu, že máme vedle sebe blízké přátelé a rodinu, je rozhodně lepší a snadněji dosažitelné, než neustálé honění se za větrem.

Máme štěstí, že nám to moudrý kazatel a apoštol Pavel připomněli právě teď, kdy nás čeká nejistá zima a krize spojená s válkou na Ukrajině. Právě tohle dnes potřebujeme slyšet.

-PeČ-

SPCH 25. 9. 2022

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)